

Klimatilpasning og forsikringsmarkedet

Den danske forsikringsbranches bidrag til debatten om Europas klimaresiliens

Europa skal forebygge, at klimarisici bliver uforsikringsbare

Klimaforandringer er ikke længere alene et miljøspørgsmål. De er et spørgsmål om økonomi, boliger, virksomheder, kritisk infrastruktur og forsikring. Europas svar bør derfor begynde med forebyggelse og klimatilpasning, før regningen bliver så stor, at flere risici bliver vanskelige eller umulige at forsikre.

I Danmark viser DTU's nationale analyse for F&P, at skader fra skybrud og stormflod kan beløbe sig til ca. 406 mia. kr. i nutidsværdi over de næste 100 år: ca. 157 mia. kr. fra skybrud og 249 mia. kr. fra stormflod. Analysen medregner ikke alle samfundsmæssige konsekvenser, bl.a. sundhed og samlet erhvervsproduktion, og beløbet er derfor ikke et fuldstændigt mål for den samlede risiko. [1]

DANMARK I TAL

Ca. 406 mia. kr. i forventede skader over 100 år • Investeringer i størrelsesordenen 130 mia. kr. kan forebygge hovedparten af de forventede skader • ca. 4.700 helårsboliger rammes årligt af skybrud i dagens klima, stigende til ca. 10.000 i 2124 • ca. 1.100 helårsboliger rammes årligt af stormflod i dag, stigende til ca. 6.900 i 2124. [1][2]

Protection gap: Mere end et spørgsmål om forsikringsdækning

Protection gap er den uforsikrede del af de økonomiske tab fra ekstreme vejr- og klimahændelser. Begrebet bliver imidlertid let for unuanceret. F&P anbefaler, at EU skelner mellem tre forskellige spørgsmål: om forsikring udbydes, om borgere og virksomheder efterspørger og har råd til den, og hvor stor den underliggende klimarisiko faktisk er. [8]

1. Kan risikoen forsikres?

På udbudssiden kan stigende skadeshyppighed og -omfang, begrænset risikovillighed, utilstrækkelige data og dyrere genforsikring reducere kapaciteten eller gøre dækning vanskeligere i særligt udsatte områder. EIOPA/ECB beskriver netop insurance protection gap som et spørgsmål med både demand- og supply-faktorer. [8]

2. Findes forsikringen, men bliver den ikke købt?

Lav forsikringsdækning er ikke nødvendigvis det samme som manglende forsikringsudbud. Forsikring kan være tilgængelig, men husholdninger eller virksomheder kan fravælge den på grund af lav risikobevisthed, forventning om offentlig hjælp efter en katastrofe eller pris. Det er vigtigt at skelne mellem availability og affordability: hvis et produkt findes, men en borger ikke har råd til det, er udfordringen social og fordelingspolitisk - ikke nødvendigvis et tegn på, at risikoen er blevet uforsikringsbar. [8]

3. Protection gap skal ses i forhold til risikoniveauet

Et enkelt nationalt procenttal for protection gap kan skjule store forskelle i risiko. Forsikringsbehov og insurability afhænger af hændelsens sandsynlighed og alvor: en risiko ved en 10- eller 20-årshændelse er ikke den samme som ved en 50- eller 100-årshændelse. Analysen fra DTU viser f.eks., at en nutidig 100-års stormflodshændelse kan svare til omkring en 20-års hændelse i 2050 og forekomme oftere end en 5-års hændelse i 2124. F&P anbefaler derfor, at EU-analyser af protection gaps så vidt muligt kobler dækningsgraden til konkrete hazards, geografi og returperioder. [1]

Samtidig er offentlige myndigheder ofte selvforsikrede i Danmark, så hvis protection gap opgøres som procentdel af skader, der ikke dækkes af en privattegnet forsikring, så kan det give et misvisende billede. Der vil f.eks. aldrig blive tegnet forsikring for skader på en bro, en motorvej eller en offentlig bygning.

Et højt protection gap er et symptom ikke en diagnose

EU bør skelne mellem manglende udbud, manglende efterspørgsel eller affordability og en underliggende risiko, der er blevet så høj, at den ikke kan bæres på almindelige markedsvilkår. Politikken skal adressere årsagen: forebyggelse og klimatilpasning, sociale instrumenter ved affordability-problemer og målrettede nationale offentligt-private løsninger for residuale eller systemiske risici.

Danmark har et bredt privat forsikringsmarked, mens stormflod håndteres gennem en offentlig ordning for ejendomme med brandforsikring. Samlet betyder det, at Danmarks protection gap er 0 %. Det illustrerer, hvorfor EU bør anerkende forskellige nationale modeller og risikoprofiler. [3]

Fem danske bidrag til Europas klimaresiliens

1. Forebyggelse først

Forsikring kan absorbere og fordele risiko, men kan ikke erstatte fysisk klimatilpasning. DTU beregner eksempelvis, at klimatilpasning til en nutidig 20-års skybrudshændelse koster ca. 69 mia. kr. og reducerer skader med ca. 112 mia. kr., svarende til 1,6 kr. i reducere skader pr. investeret krone. For stormflod giver sikring til en nutidig 100-årshændelse en beregnet skadesreduktion på 67 mia. kr. mod en omkostning på 37 mia. kr. [1]

2. Stop med at bygge ny risiko ind i samfundet

Klimarisiko skal ind i fysisk planlægning og bygningskrav. F&P arbejder for mere konkrete krav til nybyggeri, især i kystnære og lavtliggende områder. Det danske lovforslag L 22 om bl.a. skærpede krav om klimatilpasning blev fremsat den 7. oktober 2026. F&P anbefaler, at nybyggeri i områder med høj oversvømmelsesrisiko ikke tillades uden beskyttelse mod mindst en 100-årshændelse. [4][5][9]

3. Brug data til at forebygge bedre

Forsikringsselskabernes skadesdata kan gøre kommunal klimatilpasning mere præcis. F&P ønsker lovgivning, der gør det muligt at dele skybrudsdata fortroligt med kommunerne. I dag er videregivelsesreglerne i Lov om Forsikringsvirksomhed en barriere for denne deling. [5]

4. Bevar risikobaseret prissætning

Risikobaseret prissætning er et vigtigt signal om, hvor risikoen er høj, og understøtter et bæredygtigt forsikringsmarked og motiverer til forebyggelse. Offentlig støtte bør derfor fremme forebyggelse, ikke efterfølgende kompensation, der svækker incitamentet til risikoreduktion. For katastrofale eller systemiske risici kan nationale offentlige eller offentligt-private ordninger være nødvendige. [4]

Fortsætter på næste side

5. Mobilisér privat kapital uden at flytte det offentlige ansvar

Pensions- og forsikringssektoren kan bidrage som langsigtet investor, når projekter har tilstrækkelig størrelse, forudsigelige pengestrømme og en balanceret risikoallokering. Men ansvaret for offentlig sikkerhed, fysisk planlægning og kritisk infrastruktur forbliver et offentligt ansvar. [6]

To danske eksempler, Europa kan lære af

Flodbyen Randers: klimatilpasning som værdiskabende byudvikling

I Randers integreres højvandsbeskyttelse direkte i et større byudviklingsprojekt. Et "klimabånd" skal håndtere stormflod, kraftig regn og stigende grundvand samtidig med ny boligudvikling, infrastruktur og byliv. Pointen er politisk vigtig: investeringer i klimatilpasning får større samfundsværdi, når de både reducerer risiko og skaber nye udviklingsmuligheder. [5]

København: beskyt systemer og kritisk infrastruktur samlet

Hovedstadsområdet planlægger storstilet stormflodssikring med bl.a. diger, barrierer og porte. Tilgangen retter sig mod hele geografiske systemer og kritisk infrastruktur som metro, jernbane og lufthavn og kræver koordinering på tværs af kommuner samt langsigtet national planlægning. [5]

Fire områder, EU også bør håndtere

1. Klimatilpasning handler også om prioritering og tilbagetrækning

Forebyggelse kan ikke betyde, at alle værdier skal beskyttes for enhver pris. Når risikoen bliver meget høj eller gentagen, skal politikken også kunne håndtere, hvilke områder der skal beskyttes, hvilke der skal tilpasses, og hvor planlagt tilbagetrækning kan være mere samfundsøkonomisk robust. F&P anbefaler derfor, at EU-rammen ikke reducerer klimatilpasning til mere infrastruktur alene.

2. Affordability må ikke løses ved at fjerne risikosignalet

Hvis klimarisiko gør forsikring dyr for udsatte husholdninger, er der et legitimt socialt spørgsmål. Men generelle krav om lave eller ens præmier kan skjule risikoen og svække incitamentet til forebyggelse. Eventuel støtte bør derfor være målrettet mennesker eller forebyggende investeringer snarere end at gøre forsikringsprisen uafhængig af risiko.

3. Nye protection gaps skabes også af nye investeringer

Europa bør ikke alene finansiere sig ud af eksisterende risiko. Planlægning, byggeri og investeringer skal forhindre, at nye boliger og ny kritisk infrastruktur placeres eller udføres på en måde, der skaber morgendagens protection gap. Det danske fokus på 100-årshændelser ved nybyggeri i højrisikoområder er et konkret eksempel på denne tilgang. [4][5]

4. Incitamenterne skal hænge sammen før og efter en skade

Hvis offentlige kompensationsordninger efter katastrofer opleves som et alternativ til forsikring eller forebyggelse, kan de svække risikobevisthed og efterspørgsel efter dækning. EU bør derfor vurdere forsikring, forebyggelsesstøtte og katastrofehjælp som ét samlet incitamentssystem, samtidig med at nationale ordninger respekteres. [4][8]

Hvad bør EU gøre nu?

- Sæt forebyggelse og klimatilpasning før kompensation og risikotransfer. EU's initiativer bør måles på, om de faktisk reducerer risiko og bevarer forsikringsmuligheder.
- Undgå one-size-fits-all. Finansiering af forebyggelse og konkrete forsikringsmodeller bør som udgangspunkt forblive nationale, fordi eksponering, risici, eksisterende ordninger og markeder er forskellige på tværs af medlemsstaterne. [4]
- Gør klimarobust fysisk planlægning og byggeri til en europæisk prioritet, samtidig med at medlemsstaterne bevarer fleksibilitet til risikospecifikke løsninger. Ligeledes skal byggeregler og byggetilladelser have klima resiliens inkorporeret.
- Skab bedre rammer for sikker og lovlig datadeling mellem forsikringsselskaber og offentlige myndigheder, så forebyggelsen kan målrettes, der hvor skaderne sker.
- Fjern regulatoriske flaskehalse, også i EU-systemet. F&P efterlyser klarhed om samspillet mellem bl.a. habitat-, vandramme- og oversvømmelsesregler, så nødvendige klimatilpasningsprojekter ikke forsinkes unødigt. [4]
- Brug den annoncerede europæiske Climate Insurance Alliance til at forebygge nye protection

gaps, ikke kun til at øge forsikringsdækningen. Alliancen bør bygge videre på nationale ordninger og understøtte forebyggelse, risikoreduktion og tildele klare ansvarsforhold mellem den private og offentlige sektor, og interessenter og borgere. [10][11]

Europa kan ikke forsikre sig ud af klimaforandringerne

Hvis vi vil bevare et velfungerende forsikringsmarked, skal vi reducere risikoen: Forebygge tidligere, bygge mere robust, dele data bedre og målrette offentlige investeringer. EU skal sætte retning og fjerne barrierer, men løsninger og finansiering skal kunne tilpasses nationale risici og systemer.

Skaderne vokser allerede

F&P's opgørelse fra november 2025 viser 4,6 mia. kr. i forsikringsudbetalinger og stormflodserstatninger efter vildt vejr mellem start 2023 og midt 2025. Der blev anmeldt flere end 131.000 vejrrelaterede skader på hus-, indbo-, erhvervsbygnings- og inventarforsikringer. Opgørelsen omfatter ikke alle bredere samfundsøkonomiske tab, herunder skader på offentlig infrastruktur. [7]

DTU's model viser samtidig, at de forventede årlige skadesomkostninger fra skybrud og stormflod i Danmark kan stige fra ca. 7 mia. kr. i 2024 til ca. 12 mia. kr. i 2050 og ca. 27 mia. kr. årligt i 2124, hvis der ikke etableres yderligere klimatilpasning ud over eksisterende tiltag. [1] Samtidig ved vi fra Dansk Metrologisk Institut, at de stormfloder, der i dag statistisk forekommer hvert 20. år i fremtiden, kan blive hændelser, der sker hvert andet år.

F&P's principper for en europæisk Climate Insurance Alliance

- **Prevention first:** reducé risiko, før den overføres eller kompenseres.
- **National flexibility:** anerkend forskellige nationale NatCat- og forsikringsmodeller.
- **Clear responsibilities:** staten har ansvar for offentlig sikkerhed, planlægning og infrastruktur; forsikring prissætter og bærer forsikringsbar risiko.
- **Risk-based pricing:** undgå EU-krav, der afkobler pris fra risiko og dermed svækker risikosignalet.
- **Data and transparency:** bedre fælles risikodata og lovlige rammer for datadeling, men uden at gøre forsikringsdata til hele billedet af samfundets sårbarhed.
- **Public-private solutions for residual risk:** brug målrettede nationale ordninger, når katastrofale, korrelerede eller ikke-forsikringsbare risici kræver offentlig involvering.

Kilder

- [1] DTU, Institut for Teknologi, Ledelse og Økonomi (2024), Økonomiske konsekvenser af oversvømmelser - Nationale skadesberegninger og vurdering af behov for klimatilpasning. Finansieret af CIP Fonden og Forsikring & Pension.
- [2] F&P (28. maj 2026), Præsentation til CIP Foundations årsmøde - formidling af DTU-resultater om investeringsbehov og skadesreduktion.
- [3] F&P (2026), NatCat regimes benchmark table - DK input. Internt dansk input om stormflodsordningen og nationale NatCat-modeller.
- [4] F&P (12. januar 2026), F&P Position EU Climate Adaption. Godkendt positionsgrundlag om forebyggelse, national finansiering, risikobaseret prissætning og EU-regulatoriske barrierer.
- [5] F&P (2026), Overview Initiatives for Natural Catastrophe Prevention and Resilience - DK input. Danske cases og initiativer, herunder Randers, hovedstadsområdet, datadeling og planlægning.
- [6] Dutch Association of Insurers, Climate Adaptation and Insurability. Hollandsk ramme for klimatilpasning, forsikringsmuligheder og offentligt-private ansvarsforhold.
- [7] F&P (27. november 2025), Vejrskader koster milliarder - og rammer geografisk skævt. Opgørelse over forsikringsudbetalinger, stormflodserstatninger og anmeldte vejrskader i de foregående 2,5 år.
- [8] EIOPA og ECB (18. december 2024), Towards a European system for natural catastrophe risk management. Definition af insurance protection gap samt analyse af demand-, supply-, affordability- og risikodelingssprogsproblemer.
- [9] Folketinget, L 22, samling 2026-27, Forslag til lov om ændring af lov om planlægning m.fl. (Bedre udviklingsmuligheder for landdistrikterne og skærpede krav om klimatilpasning m.v.), fremsat 7. oktober 2026.
- [10] Europa-Kommissionen (16. september 2026), State of the Union 2026: Main initiatives. Annoncering af Climate Insurance Alliance som initiativ under klima og resiliens.
- [11] Europa-Kommissionen, DG FISMA (21. september 2026), SOTEU: a more integrated, competitive and resilient Europe. Beskrivelse af Climate Insurance Alliance som platform for forsikringssektoren, myndigheder og andre relevante aktører.

Metodeforbehold: DTU-tallene er modelestimer i nettonutidsværdi baseret på SSP2-4.5, dagens bygningsmasse og arealanvendelse samt de beskrevne antagelser om skades- og sikringsomkostninger. Resultaterne er en landsdækkende vurdering og kan ikke uden lokale analyser anvendes som projektbudgetter. [1]